

Народният театър „Иван Вазов“ – културното сърце на София

Слайд 1:

Увод

Народният театър "Иван Вазов" се намира в центъра на София, непосредствено до Министерството на отбраната и Жълтите павета. Пред театъра е разположена една от най-посещаваните градинки в столицата. Известна е като Градската градина. За терен на театър "Иван Вазов" е избрано място, намиращо се до Царския дворец (в наши дни – Националната художествена галерия).

Слайд 2:

В своята вече повече от 100-годишна история Народният театър “Иван Вазов” се е утвърдил не само като първата театрална сцена на България, но и като жив, активно търсещ и мащабно работещ театър, изпълнен със съзнанието за своята важна мисия на национален културен институт. Историята на театъра е богата, интересна, контрастна в своите възходи и кризи, но винаги здраво свързана със същностните промени и насоки в развитието на националната култура и изкуство.

Слайд 3:

История

В модернизиралата се София от края на XIX век отдавна се говорело за необходимостта да се построи специална сграда за държавния театър, която да даде, както подчертава Иван Вазов, по-добри възможности “за бъдещото величие на драматичното изкуство в България”. Още през декември 1898 г. с решение на Народното събрание се създава специален фонд за построяването на сграда за държавния театър.

Слайд 4:

Българската интелигенция винаги горещо е защитавала идеята за създаване на национален театър, като един от първите сред българските интелектуалци е народният поет Иван Вазов, дълбоко убеден, че “театърът е най-достойният способ, чрез който може да се възпроизведе, изтълкува и проведе в народната среда една патриотическа мисъл и да се възбуди в нея въодушевлението и пламенът на решителността и самопожертването”.

Театърът е построен по проект на известните виенски архитекти Фердинанд Фелнер и Херман Хелмер, които вече са автори на множество театрални сгради във Виена, Загреб, Прага и други европейски градове, превърнали се в забележителности. Основите на театъра са положени през 1904 г. на мястото на

дъсчения театър “Основа”, където преди това първата професионална трупа “Сълза и смях” е играла своите представления. В края на 1906 г. сградата е завършена.

За рождена дата на най-стария професионален театър у нас се смята 1904 г., когато трупата се преименува на Български народен театър.

Слайд 5 и 6:

Интересът към откриването на театъра е изключително голям. На официалното откриване на сградата, тържествената церемония събрала елита на държавата. Програмата за откриването е била невиждана по блясък и внушителност в национален мащаб. Княжеското семейство, министри, видни лекари, народни представители, дипломати и др. са само част от специално поканените за откриването. Именно този списък с избрани става повод за протестна демонстрация. Датата 3 януари 1907 г. остава в историята с това, че възмутени от дворцовия характер на това национално събитие студентите от Софийския университет освиркали кортежа на княз Фердинанд, тъй като смятали, че откриването на Народния театър се е превърнало не в “народно”, а в “дворцово” дело. Това освиркване е причината за затварянето на Софийския университет за 6 месеца. След тази случка, тогавашният министър на народното просвещение – Иван Шишманов, си подава оставката.

Слайд 7:

През февруари 1923 г. по време на юбилейно представление декорите на сцената внезапно пламват. Въпреки че актьорите, персоналът и публиката се хвърлили самоотвержено да гасят пожара, огънят изпепелил и сцената, и салона. Възстановяването на театъра продължило до 1929 г. по проект на дрезденския професор Мартин Дюлфер, който издигнал напълно нова, модерна сцена – по-широка и по-висока, и оформил театъра в стила на неокласицизма. В този проект а нямало позлатата и орнаментите, които могат да се видят сега.

Слайд 8:

Бомбардировките през Втората световна война, разрушават части от сградата и тя отново е възстановена. Последната голяма реконструкция на Народния театър е от 1972 до 1976 г. Основната задача на проекта, под ръководството на българите арх. Иван Тонев и проф. инж. Венелин Венков, е да се възвърне първоначалния вид на зданието. По същото време се изгражда и Камерна сцена. Цялостното художествено оформление е дело на художниците Дечко Узунов, Георги Чапкънов и Иван Кирков, който е и автор на завесата на театъра – неугасващия Феникс.

Слайд 9 и 10:

За изграждането на творческия облик на театъра голям принос имат Пенчо Славейков, като негов директор, по-късно и именити фигури като поетите Пейо Яворов, Николай Лилиев, Гео Милев. Именно тези високообразовани интелектуалци превръщат Народния театър от великолепна и забележителна сграда в сърцето на София, в “едно общо голямо училище, достъпно за всички съсловия, възрасти и умове”, по думите на Иван Вазов. В това отношение ролята на Пенчо Славейков е изключително важна и значима за развитието на целия български театър, защото той е убеден, че “националните театри не са заведения, в които се печелят пари или дето се заглавква публиката с безцелни и безсмислени удоволствия. Това са културни учреждения, за които се само харчи, като за университета, библиотеките и училищата. Целта на театъра не е забавлението. Забавата не е култура. Театърът е висш културен институт, най-висшият за живота на художественото слово на един народ. Държави, които знаят какво правят, знаят и защо поддържат театъра”.

Слайд 11 и 12:

След първите стъпки на Народния театър започва процес на засилен интерес от страна на българските писатели към сценичното изкуство, а и ръководството на театъра отделя специално внимание на развитието на националната драматургия. В резултат от това плодотворно сътрудничество се създават едни от най-значимите произведения, превърнали се в класически за българската драматургия: сценичните варианти на „Под игото” и „Казаларската царица” от Иван Вазов, „В полите на Витоша” от П. К. Яворов и др.

Рекордът за най-дълго играна пиеса принадлежал на Вазовите “Хъшове”, като това била и постановката, с която се открил театъра. Самият Вазов, чието име носи сега Народният театър, не само е автор на много популярни исторически пиеси като “Хъшове” или на комедии, но и много обича да посещава представленията на театъра. Той имал постоянно място на втория ред на партера, което е запазено и до днес и е отбелязано като “Мястото на Иван Вазов”.

Слайд 13:

Показателен е и фактът, че и сега постановката на “Хъшове”, е сред спектаклите с най-много зрители в репертоара на театъра.

Още от създаването си като първа сцена на България и истински национален културен институт, репертоарът на Народния театър се отличавал с богатство и разнообразие, с широко представяне както на най-значимите произведения от

световната класическа драматургия, така и на водещите съвременни европейски автори – Ибсен, Чехов, Стриндберг и др.

Слайд 14:

През 1943 г. към Народния театър се създава Държавна театрална школа. Тя поставя началото на професионалното театрално образование в България. През 1948 г. тя е преобразувана в Държавно висше театрално училище и отделена от Народния театър като самостоятелна институция, която през 1956 г. вече се нарича ВИТИЗ „Кръстьо Сарафов“ (днес НАТФИЗ).

Слайд 15 и 16:

Театърът днес

Народният театър разполага с модерно съоръжена голяма сцена (най-сложно устроената на Балканския полуостров) и зрителна зала със 780 места, камерна зала със 120 места и сцена на четвъртия етаж с 90 зрителски места.

Днес Народният театър „Иван Вазов“ продължава да е най-значимата и представителна българска театрална институция и разполага с три сцени и постоянна актьорска трупа, в която играят едни от най-добрите български актьори от различни поколения.

В репертоара на театъра понастоящем има общо 57 заглавия, които предизвикват интереса на повече от 150 000 зрители. Всеки сезон на трите сцени на театъра се изиграват над 600 представления и се представят около 10 премиерни спектакъла.

Funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union